19, Jaar No. 96. -- 'SHERTOGENBOSCH. -- *Dingsdag 17 Augustus 1847.*

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad. . f 12.
Franco per post. » 14.

(*Verschijnende driemalen in de week:* Dingsdag, Donderdag *en* Zaturdag.)

ADVERTENTIEN:
15 *cents de regel.*
behalve 35 *cents zegel.*

De aanneming van de tweejarige begrooting heeft onze liberalen niet weinig te leurgesteld; het is geen wonder dat zij daarover in bittere klagten uitvaren. Het valt ook niet te ontkennen, dat er dit jaar veel kans was, dat de begrootingswetten verworpen zouden worden door een votum van wantrouwen in de ministers, die volstandig op den weg des behouds blijven voortgaan en doof blijven voor al het geroep naar verbetering, hetwelk van zoo vele zijden oprijst, en thans wel weder twee jaren lang onverhoord zal blijven. Intusschen moest, naar ons inzien, de uitslag der stemming over het IIe hoofdstuk der begrooting, bij welke 24 stemmen zich krachtdadig tegen den gang des bestuurs verhieven, diezelfde ministers doen zien, dat het tijd wordt de handen aan het werk te slaan en aan de natie voldoening te geven. Zij hebben nu twee jaren voor zich, mogten zij dien tijd ten nutte te besteden, ten einde zich na verloop van denzelven niet met eene volle nederlaag begroet te zien.

Deze beschouwingen worden nog te gewigtiger, wanneer men nagaat, dat het gevaar van de verwerping der begrootingswetten alleen afgeweerd is door de liberalen zelve, die door hun bekend gedrag de catholijke Vertegenwoordigers opmerkzaam hebben gemaakt op de gevolgen van het uitbrengen van een votum van wantrouwen. Deze of althans velen van hen zijn daarvan teruggedeinsd, niet zoo zeer omdat zij eensklaps het vertrouwen en de Regering in hunne overtuiging voelden herleven, maar omdat zij bij tijds inzagen, dat een votum van wantrouwen in de tegenwoordige ministers eerder tot erger dan tot beter zou geleid hebben en zij geen zin hadden, om, zoo men wel eens pleegt te zeggen: *van den drop in den regen te komen.* Inderdaad: wij zien niet in, welk belang zij er bij zouden gehad hebben, om de overwinning in handen te spelen van mannen, die van dezelve geen ander gebruik zouden gemaakt hebben, dan om de dierbaarste der vrijheden te dooden, ten behoeve en ten believe eener fanatieke faktie, die gaarne de teugels der opperheerschappij zou willen aangrijpen, eene dwangzieke Staatskerk in het leven zouden willen terugroepen en, met haar, de plakkaten en tirannieke wetten van voor 1795. Waarlijk, het ware even onvergeeflijk geweest bij de catholijke Vertegenwoordigers, indien zij eene zoo dwaze daad begaan hadden, als het onvergeeflijk is geweest van de meerderheid der Kamer, om zich het schandelijk juk eener fanatieke oligarchie te hebben laten opleggen en zich in de Kamer tot tolk te hebben laten gebruiken van den verfoeijelijksten sektengeest.

Men denke echter niet, dat de liberalen dit zoo inzien. Neen, kort na de stemming over het strafwetboek en vóór die over de begrootingwetten, zagen wij de bladen der oppositie even hevig tegen den sektengeest, welken wij en alle catholijken met ons, aan de kaak gesteld hadden, uitvaren. Het schijnt echter, dat zulks alleen plaats had, om daardoor de meerderheid, die eene zoo zwarte bladzijde in de jaarboeken onzer vertegenwoordiging ingelascht heeft, schijnbaar te isoleren en aan de Catholijken diets te maken, dat het land of de natie niets met het gedrag dier meerderheid nog met dat der dominocratie, welke haar hare wetten had voorgeschreven, te doen had. Want een ieder, die deze bladen toenmaals had hooren spreken, moest natuurlijkerwijze verwachten, dat zij de aanneming der begrootingswetten, dezelve eenmaal aangenomen zijnde, ook op rekening dier dominocratie-lievende vertegenwoordigers zelve zou schuiven. Maar neen, het tegendeel is waar. Nu hebben het de Catholijken gedaan. Nemen wij slechts tot voorbeeld de *Arnhemsche Courant.* Deze heeft hevig uitgevaren tegen den sektengeest, welke de meerderheid der Kamer in hare stemming over het strafwetboek geleid had; en nu de Catholijken, aan wier invloed men de aanneming der begrootingswetten toeschrijft, wijl zij, zoo als voorgegeven wordt, het overhellend gewigt in de schaal geworpen hebben, nu de Catholijken den eenigen maatregel te baat genomen hebben, om aan de verfoeijelijke banden van dien sektengeest te ontkomen, hebben zij het eveneens verbruid. In een artikel voorkomende in haar nommer van den 11 augustus, waarin de *Arnh. Ct.* vooral wegens de aanneming van de begrooting voor buitenlandsche zaken aan haren spijt lucht geeft, moeten de Catholijken het niet zuinig boeten.

Het is ook wezenlijk zonde, als men nagaat wat de *Arnh. Ct.* al niet gedaan heeft om *zelfs de minst bevattelijke leden der Kamer te overtuigen van de dringende noodzakelijkheid, om dat zoo gewigtig departement aan waardiger handen toe te vertrouwen.* En wat zij daartoe al niet gedaan heeft, somt zij zelve met eene zelfbehagelijke uitwijding op. *Men herrinnert zich hoe onpartijdig (!) en onbevooroordeeld (!!!) wij het gebeurde te Turijn hebben toegelicht enz,* enz. enz. Ja, maar men herinnert zich ook, hoe de *Arnh. Ct,* steeds jegens den minister van buitenlandsche zaken alle palen eener deftige discussie en welvoegelijkheid, met blijkbaar personeel opzet, te buiten is gegaan. Maar, wat er van zij, de *Arnh. Ct.* kan het maar niet verduwen, dat zij in al haar zwoegen den moriaan gewasschen heeft. En wie is de oorzaak van dien onvergetelijken hoon, der *Arnh. Cour.* aangedaan? Wel natuurlijk de zich noemende liberalen, die door het buigen hunner hoofden onder het juk der dominocratie, een aantal hunner medeleden in de Kamer gedwongen hebben zich van hen af te scheiden, om niet in erger slavernij te vervallen. Volstrekt niet: behalven een Menso, Bleiswijk, Akerlaken, Kniphorst, Hooft *en hoe de verdere ridderstoet heeten moge* (waarvan dus toch niets goeds te wachten was) zijn de Catholijken daarvan de oorzaak, en dezelfde *Arnh. Cour.* die eenige dagen vroeger den sektengeest bestreed, den schandelijken stap der dominocratie evenzeer afkeurde als wij, koelt nu hare woede tegen die Catholijken. Men hoore slechts.

De heeren *Romme, Luyben, Mutsaers, Gouverneur* worden door haar genoemd *de slippendragers van den bisschop van Tilburg.* Het ware bedroevend en beleedigend, indien het niet zoo uiterst belagchelijk ware! Een weinig verder heet het, dat de bovengenoemde ridderstoet, een Menso enz. geschraagd wordt door de *Ultramontaansche* Kliek! Hoort gij het Catholijken! met welk eenen naam een dagblad dat zich de Nestor en de Mentor van het liberalismus in den lande noemt, u durft bestempelen. Voelt gij den gloed der verontwaardiging op uw gelaat rijzen; o, onderdrukt dien, maar beden t dat het tijd wordt u te doen gelden, en de *kliek* der dominocratie het hoofd te bieden.

Omdat de sektengeest, in zijnen fanatieken ijver verblind, u door zijne voorbarigheid heeft laten ontglippen en uwe vertegenwoordigers nog bij tijds heeft doen kennen, welke af[illegible]we lijke wezenlijkheid onder het mom van het liberalismus schuilt, omdat het masker [illegible] afgevallen is en uwe vertegenwoordigers niet wilden medewerken uwe ketenen te smeden, zijt gij eene ultramontaansche Kliek.

Nog meer: zij zijn de *waardige discipelen der*

[library stamp]

jezuitische leer, zoo gevolgrijk, naar het schijnt in Tilburg en Luxemburg gepredikt.

Doch genoeg, lezers, wij willen uwen walg niet verder gaande maken door zulke vuiligheden nog langer te roeren. Ons althans draaide het hart om, bij het lezen daarvan en wij vroegen onszelven verwonderd af, of dan de godsdiensthaat zoo ver gaan kan, om alle denkbeeld van stelselmatigheid af te werpen en heden te velde te trekken tegen hetgeen men eenige dagen vroeger verdedigd had. Maar het is noodig dat gij, even als wij, het gewaand liberalismus van ons land leert kennen, opdat gij daardoor van uwe pligten overtuigd moget worden; daarom zullen wij u met alles bekend maken, wat hetzelve onder een meer helder daglicht kan stellen. Daaruit zal des te gevolgelijker af te leiden zijn, wat ons Catholijken te doen staat.

KERKELIJKE STAAT.

ROME 2 augustus. Het edikt betrekkelijk de vermindering van den prijs van het zout is in de hoofdstad afgekondigd en met blijdschap ontvangen. Er wordt in de inleiding gezegd dat de Paus wenschte nog meer voor zijne geliefde kinderen te doen, maar dat de toestand der schatkist het niet toelaat.

Het nieuw reglement op de burgerwacht, hetwelk insgelijks uitgevaardigd is, behelst 132 artikelen: eenige van derzelver bepalingen zijn meldenswaardig. Het is geteekend door den Kardinaal Ferretti.

De instelling der burgerwacht door Z. H. Pius IX bevolen, heeft ten doel de verdediging van haren wettigen souverein, de handhaving der gehoorzaamheid aan de wetten, het behoud of het herstel der openbare rust en, des noods, het verleenen van hulp aan de werkelijke troepen van den staat.

Alle beraadslaging der burgerlijke wacht, over de aangelegenheden van den Staat, der provincien of der steden, eene onwettige daad zijnde, en alle niet door de geconstitueerde overheden toegelaten bijeenkomst of verzoekschrift, zullen beschouwd worden als een aanslag op de openbare zaak.

De werklieden, de personen, die slafelijke beroepen uitoefenen, de landbouwers en veehoeders zijn ontslagen van de werkelijke dienst; doch, krachtens art. 14 behooren zij tot de reserve der burgerwacht, welke niet dan in buitengewone omstandigheden en op een geschreven bevel der hooge overheid kan opgeroepen worden.

De dienst der burgerwacht bestaat 1° in de gewone dienst van het inwendige der steden en gemeenten; 2° in de buitengewone dienst bij mobielverklaring buiten het grondgebied, waartoe zij behoort. 3° In de dienst van gedetacheerde korpsen, geroepen om de werkelijke troepen van den staat te hulp te komen.

De H. Vader, op eenen duurzamen en bepaalden voet deze instelling aan zijne onderdanen schenkende, behoudt zich de bevoegdheid voor, om de uitoefening te staken en zelfs de burgerwacht te ontbinden te Rome of op die plaatsen, waar hij het noodig zal oordeelen. In dat geval zal de burgerwacht op nieuw georganiseerd worden een jaar na de schorsing of ontbinding, tenzij die termijn door souverein besluit verlengd worde.

Ingeval de burgerwacht zich niet mogt onderwerpen aan de bevelen der wettige overheid of zich met zaken het beheer, de regterlijke magt of stedelijk bestuur enz. rakende, bemoeijen, of zich op eene onwettige wijze vereenigen mogt tot het opstellen van adressen of tot eenige andere handeling, zal het hoofd der provincie haar voorloopig kunnen schorsen.

De burgerwacht wordt gesteld onder het toezigt der stedelijke besturen en onder het gezag der gouverneurs en hoofden der provincie en van de staats secretarie, onder welke de burgerwacht van Rome onmiddellijk gesteld wordt.

De benoeming tot de graden, met dien van luitenant ingesloten, geschiedt door de kompagnien, die der kapiteins en der hoofdofficieren door den Paus. De wapens worden door het gouvernement geleverd, doch derzelver onderhoud en herstelling blijven ten laste der gemeenten.

— Mgr. Morichini, nuncius in Beijeren, over wiens nadere bestemming zooveel geruchten geloopen hebben is gisteren avond benoemd tot minister van financien, in plaats van den kardinaal Antonelli, die, naar men zegt, benoemd zal worden tot legaat der provincie Forli.

Mgr. J. Ruscoli is dienzelfden dag tot pro-majordomo benoemd. Het schijnt dat Mgr. Pallavicini, die zich thans te Genua bevindt, en majordomo van Z. H. is, bij den Paus in ongenade gevallen is.

Martin Pfiffer, kapitein der zwitsersche wacht, heeft zijne plaats verloren tengevolge van zware beschuldigingen van knevelarij, tegen hem ingebragt en meest allen bewezen. Wijl de zwitsersche wacht onder het gebied van den majordomo staat, veronderstelt men, dat Mgr. Pallavicini zich aan medepligtigheid of althans aan verzuim in die zaak heeft schuldig gemaakt.

TURKIJE.

Een brief uit Konstantinopel aan de *Augsb. Zeit.* geschreven, meldt dat eenige personen, verdacht van russische spionnen te zijn in Albanie zijn aangehouden, terwijl zij bezig waren onlusten te stoken. De russische afgezant heeft die personen weder opgevorderd, doch de Porte heeft geweigerd ze uit te leveren, omdat zij van turksche reispassen voorzien waren.

RUSLAND.

Men schrijft dat de russische generaal Lipinsky door de Circassiers gevangen is genomen. De Russen hebben eenige Circassiers, welke zij gevangen hebben, aangeboden tegen dien hoofdofficier, doch dit aanbod is afgeslagen. Zij hebben geantwoord dat zij den generaal de ooren afgesneden en dezelve als een triomf naar den gouverneur der provincie gezonden hadden.

GRIEKENLAND.

De opening der grieksche Kamers zou den 22 julij plaats gehad hebben, doch het geringe getal der opgekomenen heeft die opening voor eenen onbepaalden tijd doen uitstellen.

Het schijnt dat de engelsche ambassade bij voortduring allerlei hinderpalen tegen het gouvernement stieedt. Men spreekt zelfs van eene uitgebreide zamenzwering door dezelve op touw gezet en waarbij de naam van prins Louis Bonaparte ter sprake is gekomen.

ZWEDEN.

FAHLUN 26 julij. Bij een verschrikkelijk onweder hetwelk in den namiddag van dingsdag ll. losbarstte is de bliksem gevallen op een uitgestrekt bosch van mastboomen, te noordoosten van Fahlun gelegen, en heeft er eenen brand aangestoken, welke ondanks de krachtdadige en onophoudelijke pogingen, welke gedurende vier dagen tot blussching aangewend zijn, deszelfs verwoestingen, met steeds toenemende woede, voortzet.

Het vuur, door eenen sterken noordenwind aangehitst en door de harst der boomen gevoed, heeft reeds vier vierkante mijlen van het woud verslonden en men ziet nog geene mogelijkheid het te stuiten.

Dat uitgebreid veld van vuur levert, vooral des nachts, een indrukwekkend schouwspel op, terwijl over dag de wolken van rook, welke daaruit komen, eene dikke duisternis over de omstreken verspreiden.

BRAZILIE.

Brieven uit Rio-Janeiro van den 16 junij melden dat de kroonprins van Brazilie, eenige zoon van don Pedro, den 12 junij plotseling overleden is. Dit verlies dompelt de keizerlijke familie in den diepsten rouw.

DUITSCHLAND.

De dagbladen van Berlijn en van Beijeren, melden dat de aartshertog Stephan, gouverneur van Hongarije, zoon van den overleden paltsgraaf, van eene longziekte aangetast is, welke weinig hoop op genezing geeft.

— Sedert drie dagen behelst de *Preuss. Zeit.* geen verslag meer van het poolsche proces.

WURTEMBERG. Uit Suttgard verneemt men, dat Mgr. de aartsbisschop van Freiburg, metropolitaan der bisschoppelijke zetels van het zuidelijk Duitschland, uit Rome den last ontvangen heeft, om onmiddellijk over te gaan tot het onderzoek de *fide et moribus* van den gekozen bisschop van Rottenburg. Reeds des anderen daags den 1 augustus, heeft de eerbiedwaardige aartsbisschop zich beijverd den deken Lipp te verwittigen van den op hem verstrekten last, hem tevens kennis gevende dat hij den eerw. heer kanunnik Bou-Hegger, apostolisch notaris, benoemd had om hem in die taak bij te staan. De spoed, welke men te Rome gemaakt heeft, om deze formaliteit te doen voltrekken, geeft aan de catholijken van Wurtemberg de hoop, dat dezelve spoedig zal gevolgd worden door de erkenning van den nieuwen bisschop en de uitvaardiging der daartoe betrekkelijke bullen. De koninklijke commissaris, welken het Wurtembergsch gouvernement benoemde en betaalde, om onder de grootvicarissen en de kanunniken, al de zittingen van het bisschoppelijk hof van Rottenburg bij te wonen, overleden zijnde, hopen de Catholijken dat hem geen opvolger zal gegeven worden. Zij verwachten deswege, van de zijde des nieuwen bisschops, welke hun gegeven is, eenen tegenstand, aan zijn edel karakter beantwoordende. Zij hopen tevens een einde te zien aan de ergenis van het beheer der weeshuizen hunner geloofsbelijdenis, hetwelk het gouvernement tot heden aan protestantsche leeraars toevertrouwde.

ENGELAND.

LONDEN 11 augustus. In eenen geheimen raad, gisteren op Osborn-House gehouden is het Parlement tot den 12 october verdaagd.

— Morgen vertrekt de koningin naar Schotland.

— In den avond van ll. maandag is de papierfabrijk van de heeren Nathaniel Grace en C°., te Scotswood, bij New Castle afgebrand met al de zich daarin bevindende goederen en stoffen. De schade wordt op 10,000 p. st. (*f* 120,000) geschat.

— Men meldt eene nieuwe bekeering onder de leden der universiteit van Oxford; die namelijk van den heer New, voormalig *fellow* van het kollegie St. John, en laatstelijk pastoor der Christuskerk in dezelfde stad.

— Te Londen hebben weder twee faillieten in den graanhandel plaats gehad, welke 350 à 400 duizend p. st. bedragen. Daardoor wordt het passief der faillieten, welke te Londen in dien tak van handel geleden zijn gebragt op een millioen p. st.

— De eerbiedwaardige bisschop van Londen, Mgr. Griffith is ll. donderdag, na eene langdurige en smartelijke ziekte overleden. Die kerkvoogd genoot in de hoofdstad de algemeene achting.

— Men kent thans op drie distrikten na de verkiezingen van Engeland en de meesten van die van Ierland en Schotland. Van de 601 bekende verkiezingen telt de *Globe* 312 ministerieelen, 98 peelisten en 191 protectionisten. Zoo deze berekening juist is, kan het ministerie op eene meerderheid van 30 à 40 stemmen. Doch men kan niet veel voorspellen over de gezindtenis van een aantal nieuwe leden, welke door de verkiezingen naar de Kamer gezonden worden, terwijl een aantal

eden, en vooral de *repealers*, welke de *Globe* steeds onder de ministerieelen rangschikt openlijk vijandig aan het kabinet zijn. Overigens is het moeijelijk nu reeds te zeggen welke verdeeling in de Kamer zal plaats hebben en welke de sterkte van elke partij wezen zal. De *Times* geeft te kennen dat de verwarring niet minder groot zal zijn, dan vóór de ontbinding van het Parlement.

IERLAND.

O'Connell heeft van uit zijn graf nogmaals de verkiezingen van zijn vaderland geleid. Al het voordeel is tot heden aan het Oude Ierland gebleven. Het land blijft alzoo getrouw aan de leer van deszelfs ouden meester.

— De laatste wekelijksche bijeenkomst van het repeal-genootschap was zeer talrijk. De meeste der aanzienlijkste leden waren er bij tegenwoordig. De heer Reynolds, gekozen tot vertegenwoordiger van Dublin, heeft in de volgende bewoordingen de zegepraal zijner partij in de hoofdstad van Ierland verhaald:

« De verkiezing van Clare was eene groote gebeurtenis en werd bekroond door de gewigtigste uitkomsten; doch zij had niets wat gelijk was aan den strijd, welke te Dublin gevoerd is. De kosten van dien verbazenden slag beliepen meer dan 14,000 p. st. (*f* 168,000), terwijl die mijner verkiezing zich bepaald hebben bij die van den Sheriff. Te Clare waren fondsen, magtige invloed en bovenal Daniel O'Connell, hier was noch magtige invloed, noch geld, noch Daniel O'Connell; maar een man, die er trotsch op gaat zijn leerling geweest te zijn en een volk, om hem de zegepraal te bezorgen.

Het is in naam van den grooten man en niet in den mijnen dat er gestreden is: (Gejuich). En tegen wien hebben wij gestreden? Tegen mannen, die millioenen rijk zijn, die sedert zes jaren in het bezit zijn van het mandaat der kiezers en wier stelling onverwinbaar scheen. In plaats van 24 stemmingen, zoo als eertijds, waren er 182, hetgeen eenen grooten stoet van beambten vorderde en, zoo als van zelve spreekt, registers voor elke stemming. 2,100 personen waren bij die verkiezingen in het werk gesteld.

» Welnu, te midden dier ontwikkeling van strijdkrachten, bevond ik mij zonder een' penning in mijnen zak (Handgeklap). Men had omtrent 300 p. st. bij inschrijving opgezameld en ik heb zelf het overige moeten voorschieten voor het honorarium van den Scheriff.

» Het engelsche volk mag wel naauwkeurig de geschiedenis der verkiezing van Dublin nagaan: het bemerke wel waarin de oorzaak mijner zegepraal gelegen is: in den ijver van het iersche volk voor het *repeal*. Ik bevond mij daar alleen en zonder geld, doch zag mij omringd van de volks-opinie en wist dat ik zegeupralen zou, indien ik den strijd konde aanvangen.

» Ook toen de Sheriff voldaan was, nam ik 300 man die er in toestemden om geldeloos van den ochtend tot den avond de betrekking van beambten bij de stemming waar te nemen (Gejuich). Drie duizend man waren genoeg om de stad af te loopen en de kiezers aan te voeren en eindelijk, Charley Grace, die vaderlandslievende drukker van Capel-street, heeft mij de registers voor de stemming voor niet geschonken; zonder hem had ik er geen enkel gehad. Weldra had ik 300 rijtuigen met koetsiers voor niet. De koetsiers stemden eerst voor mij daarna voerden zij de kiezers naar mij toe met eene snelheid, welke ik niet voor het dubbel van den gewonen prijs van hen zou verkregen hebben (drie hurrahs voor de koetsiers).

» Had ik gelijk te zeggen, mijne heeren, dat het 't volk is, hetwelk mijne verkiezing gedaan heeft? Is de herroeping der Unie niet de grootste drijfveer geweest van dezen triomf! De stad Dublin antwoorde. Ll. zaturdag, zes en dertig uren voor de verkiezing, toen ik er in het geheel nog niet aan dacht mij voor te dragen, ontving ik een briefje van Martin Crean, die mij zeide dat zoo ik mij niet vooruit stelde de tory's zonder strijd zouden overwinnen. Ik antwoordde: Ik stem toe. Het overige is u bekend. »

De spreker eindigt zijne redevoering onder het uitbundigste gejuich der vergadering.

SPANJE.

MADRID 7 augustus. Gisteren heeft de koning eene depeche ontvangen, behelzende eenen ongeteekenden brief met eene oproerige proclamatie tegen de koningin, de gematigde partij en de bestaande orde van zaken. Onder deze proclamatie stond de handteekening des konings, die zich gehaast heeft deze depeche aan den minister van binnenlandsche zaken over te zenden. Deze mededeeling heeft aanleiding gegeven tot de volgende proclamatie, in de *Gaceta* van Madrid.

« Excellentie. Zijne Maj. de koning heeft mij heden met eenen eigenhandigen brief het hierbijgaand gedrukt geschrift (de *Gaceta* deelt er den inhoud niet van mede) doen geworden, hetwelk eenige oogenblikken te voren met eenen naamloozen brief in zijne koninklijke handen gekomen was. De koning heeft dit gedrukt geschrift apocrief genoemd en werpt het opstellen van hetzelve van zich af, als geheel in strijd met zijne denkwijze. De koningin van alles ingelicht heeft bevolen, dat Uwe Exc. onverwijld de ijverigste vervolgingen en nasporingen in het werk zal stellen om de daders van dezen aanslag te ontdekken en haar wil is, dat Uwe Exc. de opstellers en drukkers van hetzelve voor de regtbanken zal brengen, om de straf, welke de wet hun oplegt, te ondergaan »

Gisteren avond is, op bevel der hooge overheid, bij alle drukkers huiszoeking gedaan, om te beletten dat aan dit ondergeschoven stuk verdere publiciteit zoude gegeven worden. Men heeft niets ontdekt bij die huiszoekingen, doch men zegt dat de autoriteiten op het spoor zijn der schrijvers dezer publicatie, welke niemand, en zelfs de geallieerde mogendheden, Frankrijk en Engeland, niet spaart.

— Men spreekt van eene reis, welke de koningin voornemens zoude zijn naar Frankrijk te doen.

— Men zegt dat het de heer Buchental gelukt is, te Londen eene som van 40 millioen realen op de leening van 100 millioen te vinden.

— De *Clamor Publico* van den 6 augustus stelt de zes volgende vragen, waarop hij den *Correo*, half officieel blad, uitnoodigt duidelijk en kathegorisch te antwoorden. 1°. Welke is de wezenlijke oorzaak der oneensgezindheid tusschen de koninklijke echtgenooten? 2°. Is de verwijdering des konings toe te schrijven aan eenige direkte en ernstige discussie met de koningin? 3°. Is de koning geneigd zich weder met de koningin te vereenigen, ingeval men hem het regt toekende, alleen meester van het paleis te zijn? 4°. Welke soort van onderhandeling heeft tusschen de ministers en HH. MM. plaats gehad, om de verzoening tot stand te brengen? 5°. Welk is het antwoord des konings geweest op de voorstellen tot bijlegging? Moet de oneensgezindheid tusschen den koning en de koningin geweten worden aan een voorbijgaand geschil, of steunt zij op eene volstrekte wanstemmigheid in de karakters, denkwijzen en gevoelens.

— De burger oorlog neemt in Katalonie eene bloedige houding aan. De opstandelingen hebben den 30 junij vijftien soldaten van het gouvernement om het leven gebragt en de generaal Pavia heeft den volgenden dag, uit wederwraak, don Manuel Herrero en vijftien zijner krijgsmakkers; welke in zijne handen gevallen waren doen fusilleren. Die zestien personen waren ter dood veroordeeld, doch de generaal Pavia had hunne begenadiging van de koningin afgesmeekt, opgevende dat zij juist op het feest der koningin gevat waren. Thans echter heeft hij hun het doodvonnis doen ondergaan, zonder het antwoord der koningin af te wachten.

— 8 augustus. Men zegt dat tengevolge van het bovenaangehaald manifest eenige personen in verzekerde bewaring genomen zijn.

— Het gouvernement heeft de toezending van 25,000 piasters aan den generaal Espartero bevolen, in afrekening op het hem nog verschuldigde als regent des Koningrijks.

PORTUGAL.

LISSABON 4 augustus. De ministers der drie verbondene mogendheden hebben de wegzending van het ministerie nog niet gevorderd om het gouvernement niet in groote verlegenheid te brengen; doch dit zal spoedig plaats hebben en de daartoe strekkende gemeenschappelijke nota zal nog heden overhandigd worden. Men weet niet hoe de koningin deze vordering zal beschouwen, maar het is niet te betwijfelen, dat zij er aan voldoen zal. Behalve dit vraagstuk zijn de andere voorwaarden van het protocol vervuld; er blijft nog over de onmiddellijke bijeenroeping der Cortes; doch daarvan is tot heden nog geene spraak. De vrijheid van drukpers en de individueele vrijheid zijn hersteld en een aantal oppositie bladen zijn weder verschenen, doch hunne taal is tot heden zeer gematigd.

Een koninklijk dekreet geeft bevel aan de stedelijke besturen des rijks om tot de verkiezingen over te gaan, doch het tijdstip der oproeping van de Cortes is nog niet bekend.

FRANKRIJK.

PARIJS 12 augustus. De koning en het koninklijk gezin zijn naar Eu vertrokken.

— Men spreekt van de aanstaande benoeming van een dertigtal pairs.

— 13 augustus. De heer Teste, die nog steeds op de Conciergerie gevangen is heeft, naar men zegt, een verzoek aan den Koning gerigt om kwijtschelding der boete van 94,000 fr. hem door het hoofd der Pairs opgelegd. De ministerraad, aan welken dit verzoek onmiddellijk is toegezonden, is van oordeel geweest dat er geene termen bestonden om de koninklijke genade tusschen beide te laten treden. Hiervan is aan den heer Teste kennis gegeven. Sedert eenige dagen heeft de heer Teste reeds het grootste gedeelte der 94,000 fr. aan de godshuizen doen geworden, insgelijks overeenkomstig het arrest van hetzelfde hof.

— Op een der boulevards heeft men weder eenen donderbus gevonden, welke aldaar uitgebarsten is. Onder de stukken vond men een aantal briefjes waarop gedrukt stond: » Laat ons alles afbranden tot dat alle wederstand tegen de billijke verdeeling der gronden zal opgehouden hebben."

BELGIE.

BRUSSEL, 13 augustus. Gisteren zijn de besluiten geteekend, waarbij het nieuwe ministerie wordt zamengesteld. Het bestaat uit de heeren:

De Rogier Binnenl Zaken.
De Haussy Justitie.
d'Hoffschmidt Buitenl. Zaken.
Veydt Financien.
Baron Chazal Oorlog.
Frere-Orban Openbare Werken.

Het nieuwe ministerie heeft reeds heden zijn programma in het licht gegeven. Het zegt dat het aan 't hoofd van deszelfs programma in duidelijke bewoordingen plaatsen wil het beginsel der onafhankelijkheid van de burgerlijkemagt in al hare trappen. De Staat is leek. Het is van gewigt aan denzelven met klem en openhartigheid deze eigenschap te behouden en de werking van het gouvernement, onder dat opzigt, vrij te maken overal, waar zij belemmerd mogt zijn.

Van eene andere zijde opregte eerbied voor het geloof en de leer, bescherming voor de uitoefening der pligten in de godsdienstige orde; regtvaardigheid en welwillendheid voor de bedienaren der godsdienst, handelende binnen den kring hunner godsdienstige taak.

De leden van het kabinet zij insgelijks eenstemmig over de vier volgende punten:

1°. Jury voor het examen der Hoogescholen.

De invloed van het gouvernement versterken in de benoeming der leden van de jury en bij gevolg verandering van de tegenwoordige wijze van benoeming.

2°. Het doen ophouden der noodlottige gevolgen van de wet der afscheiding van de gemeenten, door terug te komen op de wijze van verkiezing, bij de wet van 1836 ingevoerd.

3°. De bevoegdheid om de burgemeesters buiten den raad te benoemen zal alleen uitgeoefend worden, op advies van het gedeputeerd bestuur.

4°. De toevoeging der capaciteiten aan de kiezerslijsten treedt insgelijks in de inzigten van het kabinet. Het is bepaald dat alleen van officieel erkende of gebreveteerde capaciteiten sprake kan zijn.

De materieele belangen worden ook niet in dit programma vergeten.

De financieele toestand des lands zal vooreerst al de aandacht van het nieuwe kabinet tot zich trekken.

Het kabinet zal zich, in het algemeen, tegen alle verzwaring van tarieven verzetten. De wetgeving van 1834 op de granen zal niet weder ingevoerd worden; de landbouw zal krachtdadig beschermd worden. De toestand der bevolkingen van Vlaanderen zal het allereerst de zorg van het kabinet tot zich trekken. Het kabinet wil een welwillend en regtvaardig bestuur voor allen, zonder onderscheid van staatkundige denkwijze, enz.

— Denzelfden dag hebben reeds vele veranderingen in het hooger bestuur plaats gehad. De baron de Macar is benoemd tot gouverneur der provincie Luik, in plaats van den heer de la Coste; de heer Dumon-Dumortier tot gouverneur van de provincie Henegouwen in plaats van den heer Mercier; de heer de Cock tot gouverneur *ad interim* van Oost-Vlaanderen in plaats van den heer Desmaisières; te vergeefs heeft men den graaf d'Hane tot de betrekking aangezocht.

— Eergisteren heeft de justitie nasporingen gedaan in het gehucht Stockel, alwaar een kind door een geweerschot gedood is op een eigendom waarop het zich begeven had.

De moordenaar is de baron Mertens, die, naar men zegt, de vlugt genomen heeft. Men kent de redenen niet, welke hen tot deze misdaad geleid hebben, en levert zich desaangaande aan de zonderlingste gissingen over.

De geneesheer Joly is belast met het geneeskundig onderzoek van het lijk van het gesneuveld kind.

— 14 augustus. Al de nieuwe ministers hebben gisteren hunne respective hôtels ingenomen en de hoofden der bureaux ontvangen

— De heer de Bavaij, die het ministerie van openbare werken verlaten heeft, moest benoemd worden tot inspecteur-generaal der spoorwegen. Het besluit van benoeming was gereed; maar de heer Frére, zijn opvolger, heeft deszelfs herroeging gevorderd, het vooruitzigt openende dat hij den heer Bavaij eene andere bestemming zou geven.

— De generaal Prisse, ex-minister van oorlog is, naar men zegt, benoemd tot het kommando der tweede afdeeling des rijks, ter vervanging van den generaal Goethals. De zetel van dit kommando zal van Antwerpen naar Brussel verplaatst worden.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH 16 augustus.

Uit Vught schrijft men ons van den 13 dezer. Heden morgen ten negen ure arriveerde alhier Z. M. de Koning, vergezeld van H. D. adjudant den heer Merkus, om de voltooide Lunetten Nos. 4, 5 en 7 in oogenschouw te nemen. Z. M. de Koning betuigde zijne bijzondere tevredenheid over deze werken; niet alleen wegens de schoone ligging maar ook wegens de goede daarstelling door de aannemers; in het bijzonder mogt het werk van den aannemer, den heer H. Lathouwers, alhier, van de Lunette nº. 5, 's Konings bijzondere tevredenheid tot zich trekken.

Zoo wij wel onderrigt zijn zal er spoedig een begin gemaakt worden met de Lunette nº. 6, daar men met de grondeigenaren der daarin betrokken perceelen tot eene eindschikking gekomen is. Wat de Lunette nº. 8 betreft, het schijnt dat men het met de daarin betrokkene grondeigenaren nog niet eens is kunnen worden.

— Dat de sektengeest zich voldaan acht met de stemming in de Kamer over het strafwetboek of zich overwonnen acht door de weigering van de regering, om aan den eisch der fanatieke meerderheid te voldoen, is een denkbeeld waarvoor de catholijken zich wel hoeden moeten. De zitting is thans gesloten, men wacht tot aan de volgende, maar zal den tusschentijd niet voorbij laten gaan zonder in het duistere te werken. Ons zijn reeds zaken ter oore gekomen, waarover wij ons liefst op dit oogenblik niet verder willen uitlaten, maar waarvan onze provincie en vooral zekere plaats, welke meer bijzonder de aandacht schijnt te trekken, het tooneel is geweest. Wij bepalen ons, voor heden, onze catholijke landgenooten en vooral onzer provincie, te vermanen, zich te hoeden voor zekere vreemde gezigten, of zoogenaamde trekvogels, die van waar en waarom ook, in hun midden verschijnen en zich veroorloven, wat geen weldenkende zich veroorloven moet. Een ieder wachte zich voor schade. Het beste in zulke gevallen is, hoorende doof te zijn.

TILBURG 15 augustus. Eergisteren had alhier eene plegtigheid plaats, welke nimmer uit het geheugen van Tilburgs ingezetenen zal gewischt worden, namelijk het leggen van den eersten steen aan het paleis, hetwelk Z. M. onze zoo zeer geliefde koning alhier laat bouwen. Reeds daags te voren was men bezig de plaats alwaar dit moest geschieden op eene behoorlijke en smaakvolle wijze te versieren. De harmonie, de gilden van St. Joris, Dionysius en St. Sebastiaan waren ter bijwoning uitgenoodigd, welke allen op het plein den Heuvel vergaderden en des namiddags om half drie uren zich in plegtstatigen optogt onder het spelen der muziek naar het gebouw, alwaar thans Z. M. zijn verblijf houdt begaf, vergezeld door eene onoverzienbare menigte, verlangend dit zoo zeldzame schouwspel te zien. De koning is dan ook in het midden hunner, voorafgegaan door eene rei van meisjes welke bloemen voor hem strooiden, naar de bestemde plaats gegaan en heeft onder het luid gejuich van duizende aanschouwers den eersten steen gelegd aan een gebouw welks daarstelling ieder Tilburgenaar met liefde en dankbaarheid vervuld en hetwelk ons het blijde vooruitzigt geeft den zoo geliefden vorst dikwijls in ons midden te mogen zien. Van heinde en verre was een ontzaggelijke drom van menschen zamengevloeid en niet tegenstaande is alles in de beste orde afgeloopen, terwijl een ieder dezen dag als een feestdag heeft doorgebragt want op ieders gelaat stond vreugde te lezen, welk dan ook tot in den nacht heeft voortgeduurd. Na afloop is alles voor Z. M. gedefileerd, die over alles ten hoogste scheen te vreden te zijn. Z. M. heeft ook nog bij deze gelegenheid, de gouden medailles en de eereteekens bezigtigd, die de gilde van St. Sebastiaan onlangs zoo luisterrijk bij het concours der Handboog-schutterij te 's Hage heeft behaald. Men heeft ook met eene bijzondere blijdschap opgemerkt de bloeijende gezondheid, welke Z. M. schijnt te genieten en de vergenoegdheid die op zijn gelaat te lezen stond.

Gisteren, den 14 werd in het ruime lokaal en in de tuinen van Tivolie eene vrolijke partij gegeven aan al het werkvolk dat bij den aanbouw van het paleis gebezigd wordt.

— Op de openbare prijsuitdeeling, welke den 12 dezer aan de jonge heeren van de kostschool te *Baarle-Nassau* plaats had, gaf men uitmuntende blijken in de kunst van declameren: verscheidene jonge heeren declameerden in vier talen, en wel met eene juistheid van uitspraak en beweging, die elk een verrukte. — Aangename afwisselingen van gezang, gecompagneerd door viool en piano, deden mede zien, dat ook alhier het onderwijs in de edele toonkunst naar echte gronden wordt onderwezen; terwijl de geëxposeerde teekeningen en schriften voor de talrijke ouders, voogden en andere aanzienlijke personen eene aangename verrassing waren; een schrift, vooral, werd door iedereen als om strijd bewonderd, wegens deszelfs fraaijen, edelen en veelvoudigen lettervorm. — De prijzen werden den jongen heeren, door den WelEerw. Heer Pastoor der gemeente uitgereikt. Iedereen verliet de smaakvolle, door de jonge heeren zelven gedecoreerde en beschilderde zaal, met tevredenheid, den waardigen bestuurder, den ijvervollen en werkzamen heer de Paeuw, krachten en lust toewenschende, om nog lang tot heil der lieve jeugd werkzaam te zijn.

'S HAGE, 13 augustus. Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden is van Hoogstdeszelfs reis buitenlands in de residentie teruggekeerd.

— In 's Rijks museum van Natuurlijke Historie te Leyden is, in den nacht van 10 op 11 dezer, een stoutmoedige diefstal beproefd, waarbij men op het oog had zich van de aldaar aanwezige edele gesteenten en kostbare mineraliën meester te maken. Het gelukte den heer commissaris van politie Visscher Moulin, een der daders, die zich ten gevolge van buitenbraak en inklimming reeds in de zaal der mineraliën bevond, aan te houden, terwijl zijn medepligtige kort daarna in handen geraakte. Zij werden aan de justitie overgeleverd en in hechtenis gesteld. Beide zijn, volgens de *Leydsche Courant*, van Rotterdam herkomstig.

— 14 Augustus. Wij vernemen dat de heeren Concessionnarissen van den Zeeuwschen spoorweg, in de afgeloopen week hier ter stede geweest zijn, om aan de regering weder eenige plannen, betrekkelijk een gedeelte des voornoemden wegs aan te bieden. Het is dus te hopen, dat wij spoedig iets betrekkelijk deze gewigtige aangelegenheid zullen kunnen mededeelen, waarnaar gewis velen met ons, reeds sedert te langen tijd, reikhalzend hebben uitgezien. (*Ned. Stoomp.*)

Correspondentie.

Met leedwezen hebben wij vernomen dat in de Gemeente, over welker rijks-ontvanger onlangs geklaagd is, wegens het gunnen van weinige kantoor-uren en het gebruik maken van tweederlei uithangbord, een geschilderd en een van papier, de schijn bestaat dat de in die gemeente gevestigde molenaar *verdacht wordt gehouden* den heer Ontvanger *die kool gestoofd te hebben* en dat hem dit eenige ongenaamheden schijnt te berokkenen. Wij kunnen dien heer Ontvanger de stellige verzekering geven, dat indien ZEd. in dat denkbeeld verkeert, ZEd. in eene groote dwaling verkeert en dat de molenaar aan de bedoelde wandaad (?) zoo onschuldig is als een lam. Intusschen zou het ons aangenaam zijn, van onzen *waren* correspondent eens te vernemen, of de openlijke, doch kiesche klagt, wijl men eene duidelijke aanwijzing gespaard heeft, aan de zaak eenige beterschap heeft toegebragt?

*** Heden overleed te *Breda*, onze Waarde Moeder en behuwd Moeder, Vrouwe *ELIZABETH INGENHOUSZ*, Weduwe van den Heer Mr. *HENDRIK OOMEN*, in den ouderdom van 73 Jaren en 6 Maanden, na voorzien te zijn geweest van de laatste H. H. Sacramenten.

A. C. VAN LANSCHOT.
M. H. VAN LANSCHOT,
geb. OOMEN.

's Hertogenbosch den 8 *Augustus* 1847.

Eenige Kennisgeving.

BEKENDMAKING.

Al degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan, of eenige papieren, gelden of bewijzen van eenigerlei waarde onder zich mogten hebben, regarderende de Boedel van Wijlen den Heer JAN VAN OIJEN Tz. op den 29 Mei ll. alhier overleden, worden verzocht daar van opgave, betaling of afgifte te doen aan de weduwe, of aan den Executeur Testamentair, G. P. TOMBRINK.

's Bosch, 9 *Augustus* 1847.

*** Een JONG MENSCH, van de R. C. Godsdienst, van fatsoenlijke Familie, geëxamineerd als APOTHEKER voor de Provincie *Noord-Braband*, zag zich gaarne geplaatst als **Provisor** of **Bediende**. Hierop reflecterende gelieve zich te adresseren onder Letter Z, bij den heer H. C. E. VAN DEN OUWELANT, Apotheker te *'s Bosch*.

DE 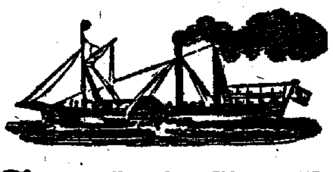 STOOMBOOT

DE MAAS,

zal **Zondags** te *MEGEN* aanleggen, alwaar dadelijk bij aankomst voor Passagiers en de Ekwipagie eene DIENST zal gedaan worden en daarna zijne reis voortzetten.

NIEUWE DIENST.

F. F. VAN ROER.

Van *Grave* 's morgens 7 ure.
Aankomst te *'s Bosch* 9¾ ure.
Van *'s Bosch* 's nam. 3 ure
Om te *Grave* ten 6 ure aan te komen.

De kantoren zijn:
Te *Grave* bij den Ondernemer.
Te *'s Bosch* Gouden Leeuw.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH.

Vrijdag en Zaturdag, 13 en 14 Augustus,
NIEUWE ROGGE *f* 6.65, *f* 7.25 a *f* 7.65
BOEKWEIT *f* 00.00 à *f* 9,35.
NIEUWE BOEKWEIT *f* 7,00.
NIEUWE HAVER *f* 4,25.

Beurs van Amsterdam.

Zaturdag 14 Augustus ten 4 ure.

W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. $56\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$. Dito 3 pCt. $69\frac{3}{4}$. Dito Certific. 4 pCt. $89\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$ Ardoins 85 p. st. $16\frac{5}{8}$. Dito 510 p. st. 16.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY.